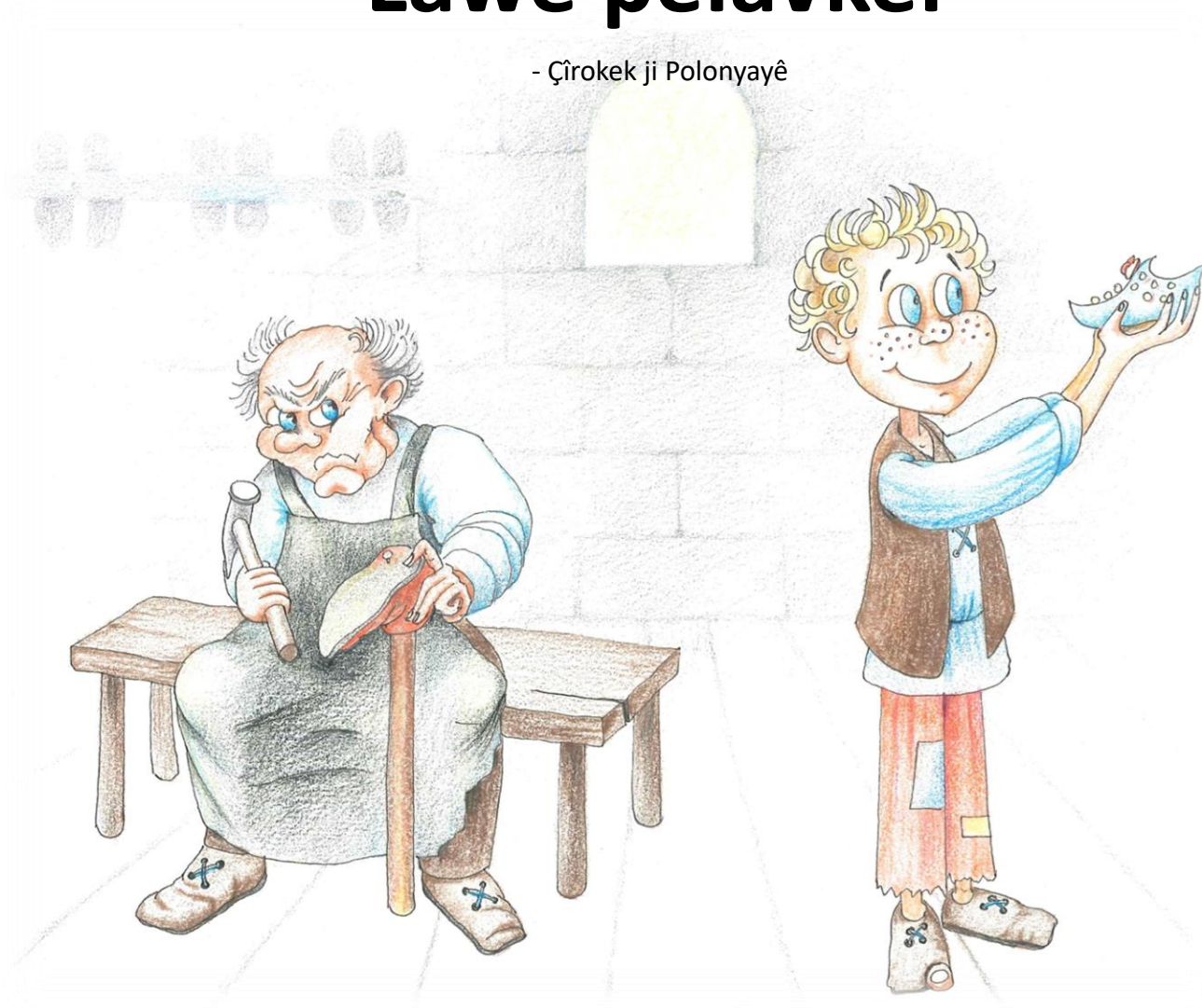

Lawê pêlavker

- Çîrokek ji Polonyayê

Skomakersønnen

- en fortelling fra Polen

Hebû tûnebû lawek hebû ku bi bavê xwe yê pêlavk
er re dijîya. Bavê wî yekî qehrok bû û herdem şerê
lawê xwe dikir. Rojekê bav hindî qehirîbû, lawê xw
e ji malê derkir. Lawik tenê qetek nan bi xwe re bir,
û ber bi yunebûnekê ve winda bû.

Det var en gang en gutt som bodde sammen
med sin far som var skomaker. Faren var en
sinnatagg og kjeftet på gutten hele tida. En
dag ble faren så sint, at han kastet ut gutten
sin hjemmefra.

Ew meşî û meşî heya ku gihaşt daristanekê.

Ew di nav zevî û mêrgan de gerîya, û

di dawiyê de ew hindî westiya, xwe dirêjkir d

a ku bêhna xwe vede.

Gutten fikk med seg bare litt brød, og forsvant ut i det blå. Han gikk og gikk, helt til han kom til en skog. Han gikk gjennom busk og kratt, og til slutt ble han så sliten at la seg ned for å hvile.

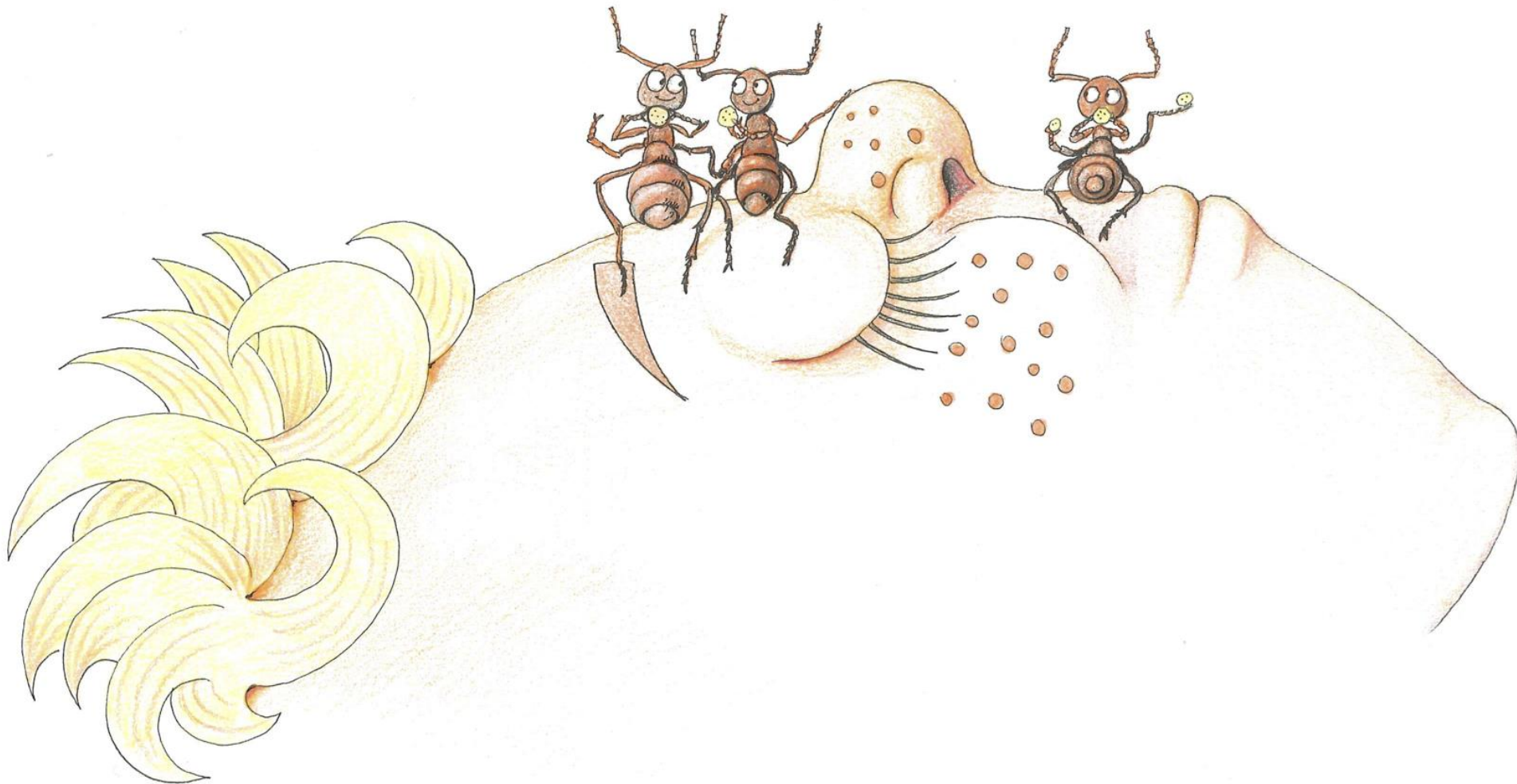
Ew meşî û meşî heya ku gihaşt daristanekê. Ew di nav zevî û mêrgan de gerîya, û di dawiyê de ew hindî westiya, xwe dirêjkir da ku bêhna xwe vede.

Plutselig så han masse maur som løp rundt til alle kanter, de krasjet mot hverandre og det var virkelig kaos. «Hva har skjedd?» tenkte gutten.

“Belêêê!” Lawik fam kir û dît ku kunm
orîyek wenda bûye. Lawik bi axînî got
“ez dizanim ka windakirina mala xwe ç
ilo ye”, û ax dîsa komî ser hev kir.

”Aha!” Gutten så at det var en
murtue som var ødelagt. ”Jeg
vet hvordan det er å miste sitt
hjem”, sa gutten og feiet jorda
tilbake på plass.

Dûvre lawik hin parîyên nê ji berîka xwe derxistin û li
dora mêroyan rêşand. Hê mêro di ser xwarinê de bûn, lawik xwe dirêj kir û bi xew ve çû.
Mens maurene spiste brød, la gutten seg ned sovnet.

Roja din lawik şîyar bû û xwe amade kir ku biçe. Dûvre mîroyan xwe li dor wî kom kirin û gotin:

“Gelekî spas ji bo ku tu gelekî qenc û baş î, em ê qet te ji bîr nekin û soz didin ku bi te ve werin û alîkarîya te bikin.”

Lawik kenîya û got “gelo hûn dê çawa alîkarîya min bikin?” û ket ser rêya xwe.

Neste dag våknet gutten og gjorde seg klar til dra videre. Da samlet maurene seg rundt ham og sa: «*Takk for at du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg. Vi lover å komme og hjelpe deg*». «Hvordan skal dere hjelpe meg?» sa gutten smilende og fortsatte på sin vei.

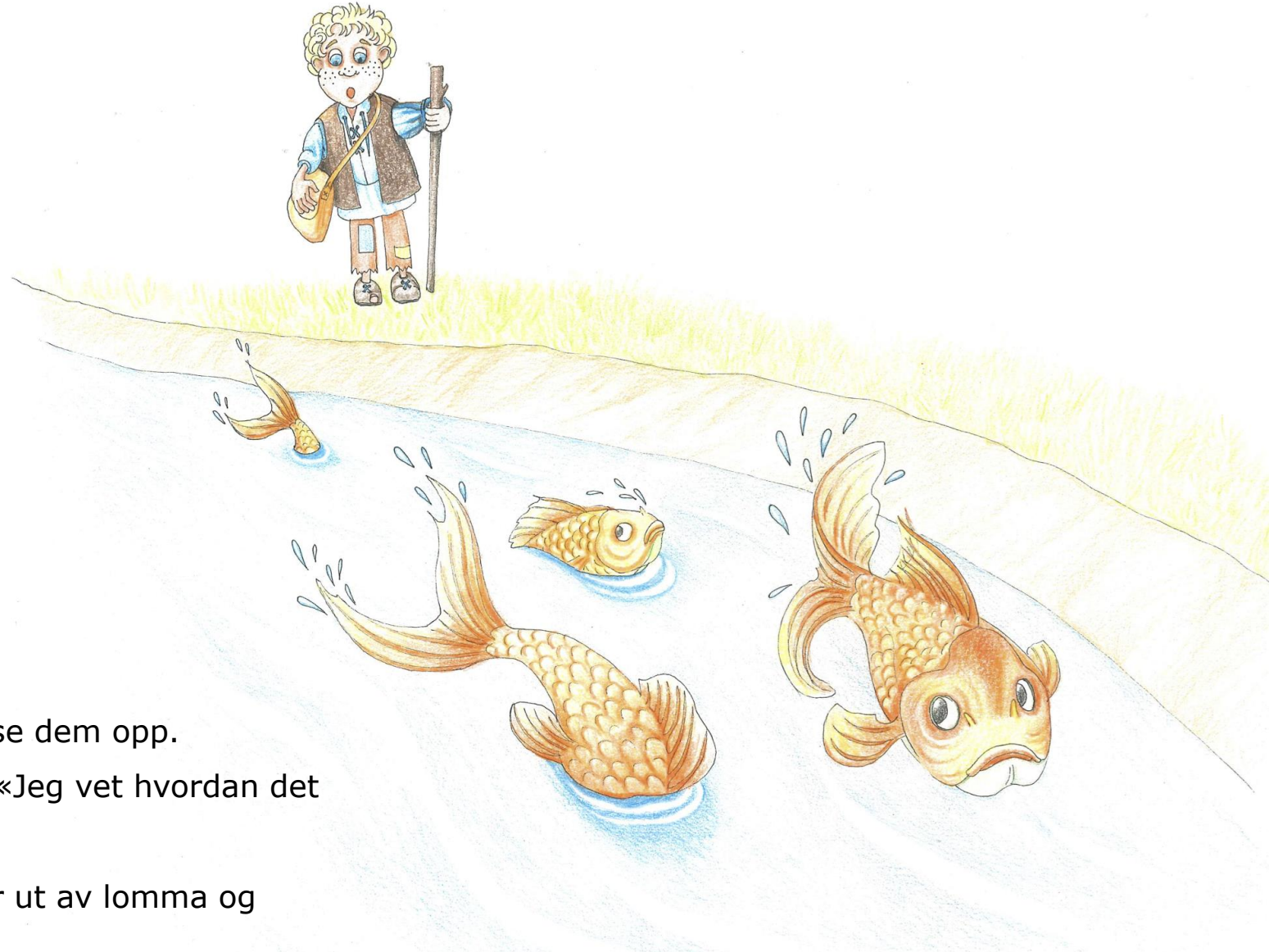
Ew di nav zevî û mêrgan de derbas bû heya ku ew gihaşt çemekî tijî masî, masîyên zêrîn!

Han gikk gjennom mark og eng, helt til han kom til en elv - full av fisk - gullfisk!

Dema ku masîyên zêrîn lawik dît, ew gelek tirsîyan.

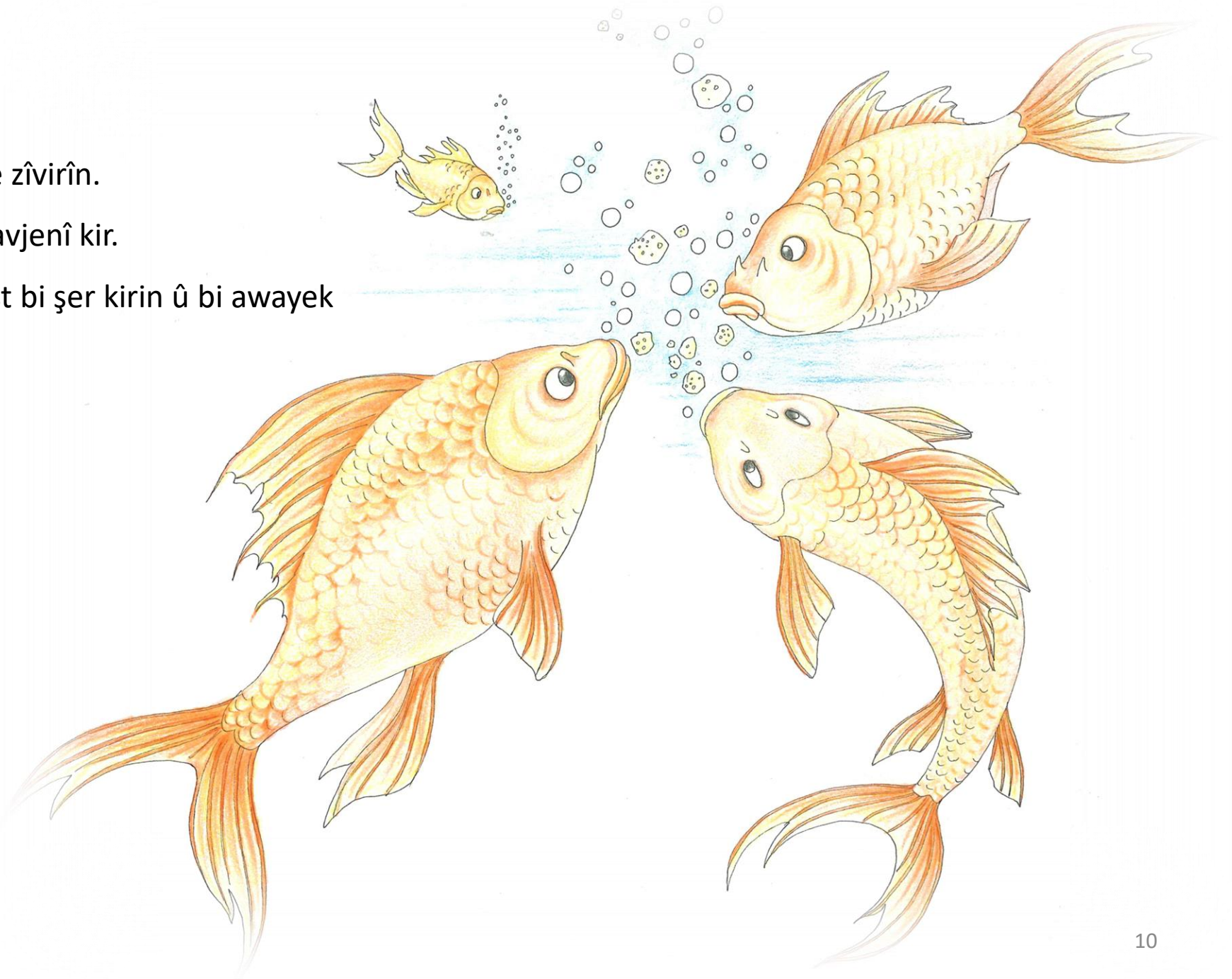
Ji ber ku wan digot qeyn dê lawik wan bigir e û wan bixwe. Lawik bi axînî got “ez dizanim ka terkandina mala xwe çawa ye”. Dûvre lawik hin parîyên nên ji berîka xwe derxistin û avêtin nav avê.

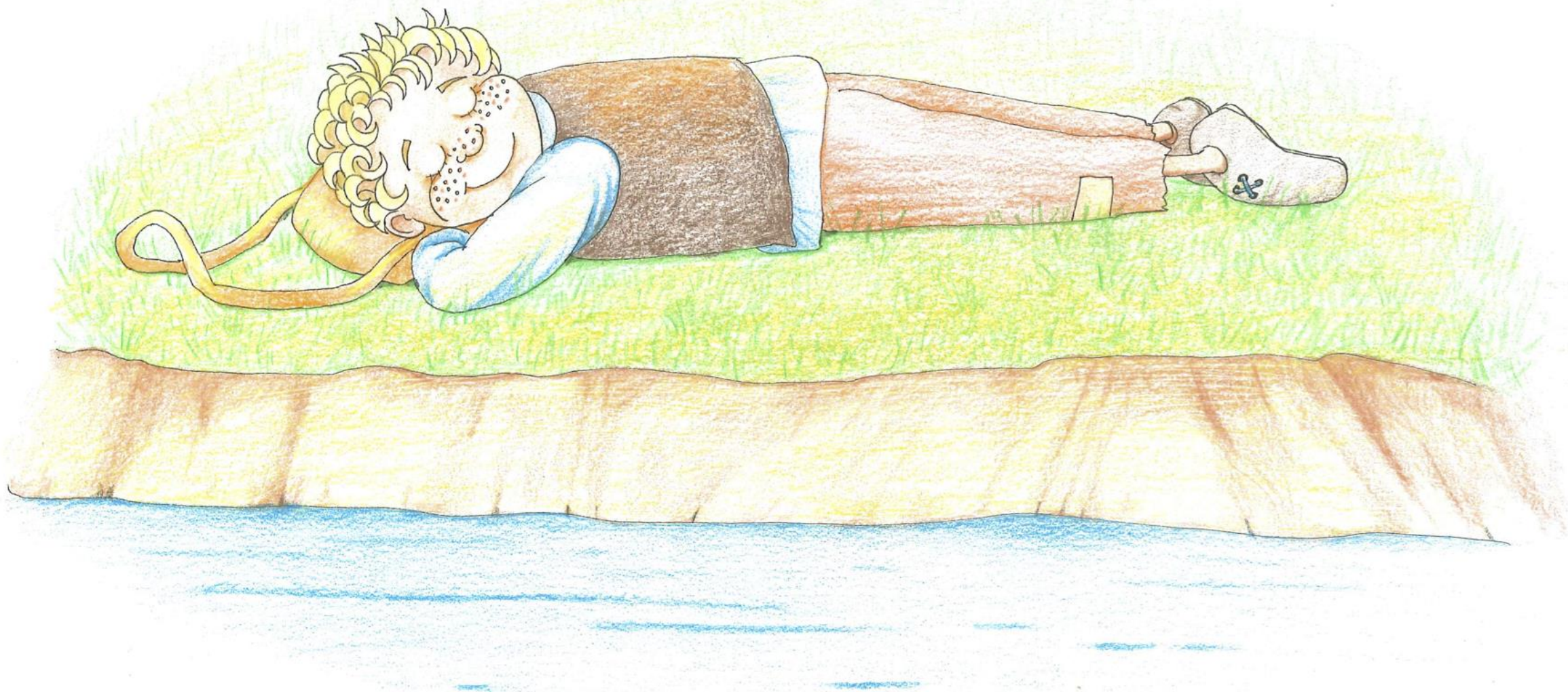
Da gullfiskene så gutten, ble de så redde. De trodde at gutten skulle fange dem og spise dem opp. Dermed begynte de å svømme fort av sted. «Jeg vet hvordan det er å måtte forlate sitt hjem,» sa gutten. Dermed tok han en håndfull med brødsmuler ut av lomma og kastet det ned i vannet.

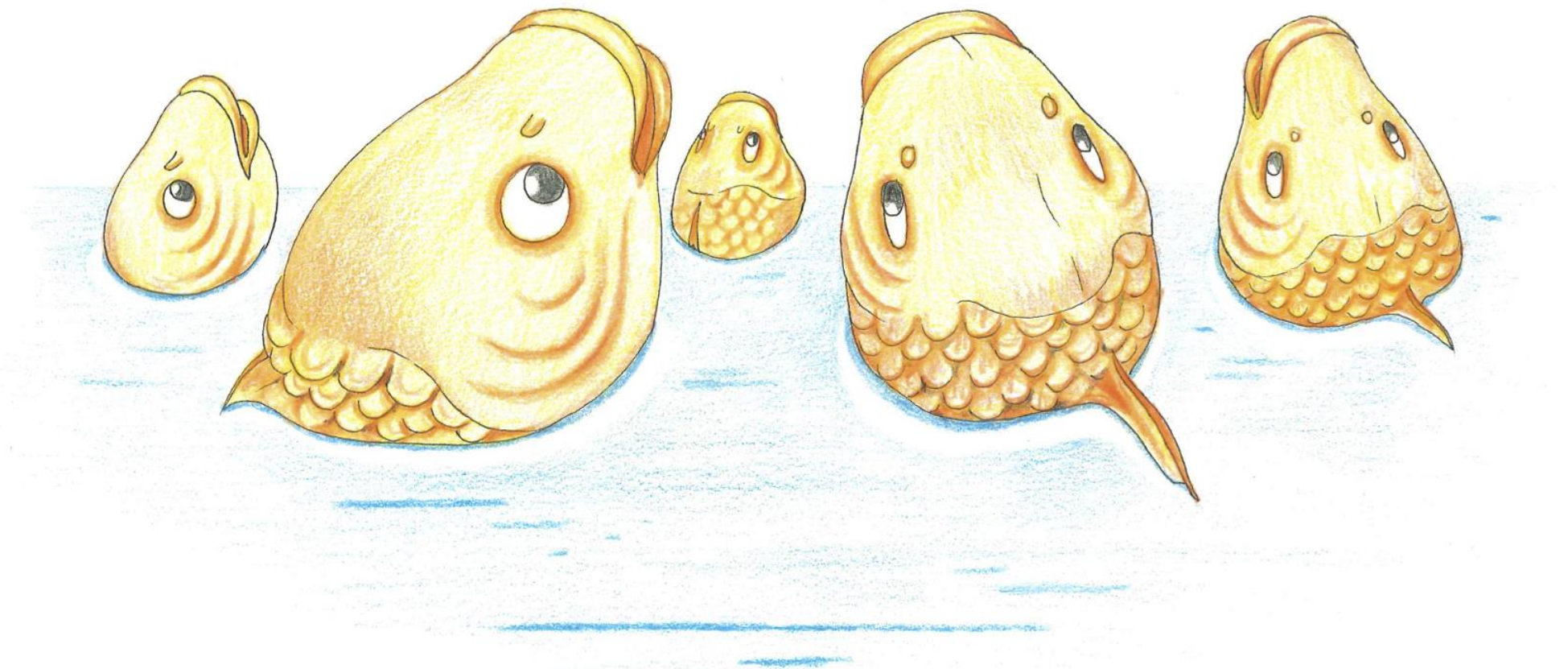
Masîyan bêhna nê kirin û li xwe zîvirîn.
Bi lez û lihevketin wan bi şûnde avjenî kir.
Dûvre masîyan li ser xwarinê dest bi şer kirin û bi awayek
î çavbirçî nan xwarin.

Fiskene luktet brødet,
snudde seg og svømte fort
tilbake mens de krasjet i
hverandre.
De å sloss om maten og
spiste grådig opp alt
sammen.

Lawik kenîya û dûvre xwe dirêj kir û bi xew ve çû.
Gutten smilte, og deretter la han seg ned og sovnet.

Roja din lawik şîyar bû û xwe amade kir ku biçe. Dûvre masîyan serê xwe ji avê derxistin û gotin: “Gelekî spas ji bo ku tu gelekî qenc û baş î, em ê qet te ji bîr nekin û soz didin ku bi te ve werin û alîkarîya te bikin.” Lawik kenîya û got “Gelo hûn dê çawa alîkarîya min bikin?” û rêya xwe berdewam kir.

Da stakk fiskene hodene sine opp av vannet og sa: «Takk for at du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg. Vi lover å komme og hjelpe deg». «He, he, hvordan skal dere hjelpe meg?» sa gutten og fortsatte på sin vei.¹²

Ew di nav zevî û mêrgan de derbas bû
heya ku ew gihaşt dareke mezin.
Hingî lawik westiya bû, xwe di bi
darê de dirêj kir da ku bi xew ve here.

Han gikk gjennom mark
og eng, helt til han kom til
et stort tre. Da var han så
sliten at han la seg under
treet for å sove.

Ji nişkê ve wî “Tivvvvvvên” bihîst. Ew rabû ser xwe û li wî dora xwe nêrî. Mêşên hingiv ji her alîyan ve li ser serî wî diz îvirîn. Lawik fikirî û ji xwe re got "gelo çi qewimîye?"

“Belêê!” Lawik dît ku kewarên mêşê hingiv ji nav darê hatine derxistin, û şima li derûdorê hatine avêtin. Lawik got

“ez dizanim ka windakirina mala xwe çawa ye”

û şima li ser hev kom kir.

«Bzzzzzzz,» hørte han plutselig. Han reiste seg og så seg rundt. Over hodet hans virvlet det mange bier til alle kanter. «Hva har skjedd?» tenkte han. «Aha!» Han la merke til bikuber som var dratt ut av trehuler og bivoks som hadde blitt kastet rundt omkring. «Jeg vet hvordan det er å miste et hjem,» sa gutten og satte bolene sammen igjen. Nå kunne biene samle honning og legge egg igjen.

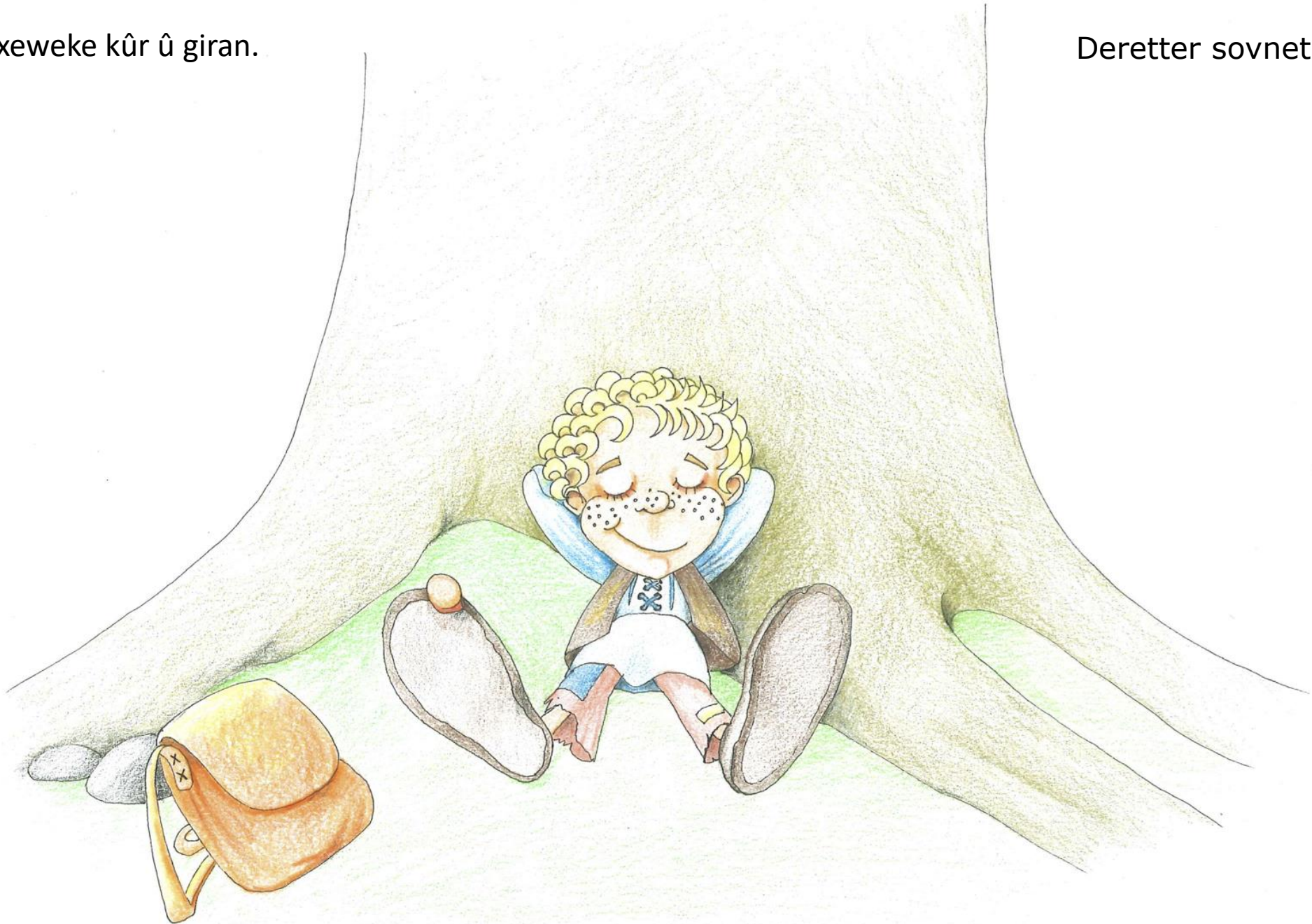

Niha mêşên hingiv dîsan dikarin hingiv kom bikin û hêkan deynin. Dûvre lawik parîyên nên ên dawîn ji berîka xwe derxistin û ew dan mêşên hingiv.

Så tok han frem de siste brødsmulene som han fant ned i lommen, og matet biene.

Dûv re ew ket xeweke kûr û giran.

Deretter sovnet han.

Roja din lawik şîyar bû û bi xwe hesîya ku ew gelek birçî bûye.
Parîyên wî yên nên nemabûn. Lawik ji xwe re got “divê ez herim
û hinek xwarin peyda bikim”. Mêşên hingiv hingî xwe li ser serê
wî kirin çember û gotin:
“Gelekî spas ji bo ku tu gelekî qenc û baş î, em ê qet te ji bîr
nekin û soz didin ku bi te ve werin û alîkarîya te bikin.”
Lawik got “gelo hûn dê çawa alîkariya min bikin?” û rêya xwe
domand.

Neste dag sto gutten opp og merket at han var
kjempesulten. Han hadde ikke flere brødsmuler igjen. «Jeg
må dra og finne noe mat,» sa han.
Da slo biene en sirkel rundt hodet hans og sa: «*Takk for at
du var snill og grei, vi skal aldri glemme deg. Vi lover å
komme og hjelpe deg*». «Hvordan skal dere hjelpe meg?»
sa gutten og fortsatte på sin vei.

Ew di nav zevî û mêrgan de
derbas bû heya ku ew gihaş
t bajarekî.

Li bajêr gelek xanî hebûn.

Di naverasta xanîyan de jî
qesrek hebû.

Di nava qesrê de jî bircek
hebû, gelek bilind bû!

Han gikk gjennom
mark og eng, helt til
han kom til en by. I
byen var det mange
hus.

Midt mellom husene
var det et slott. I
midten av slottet var
det et tårn.

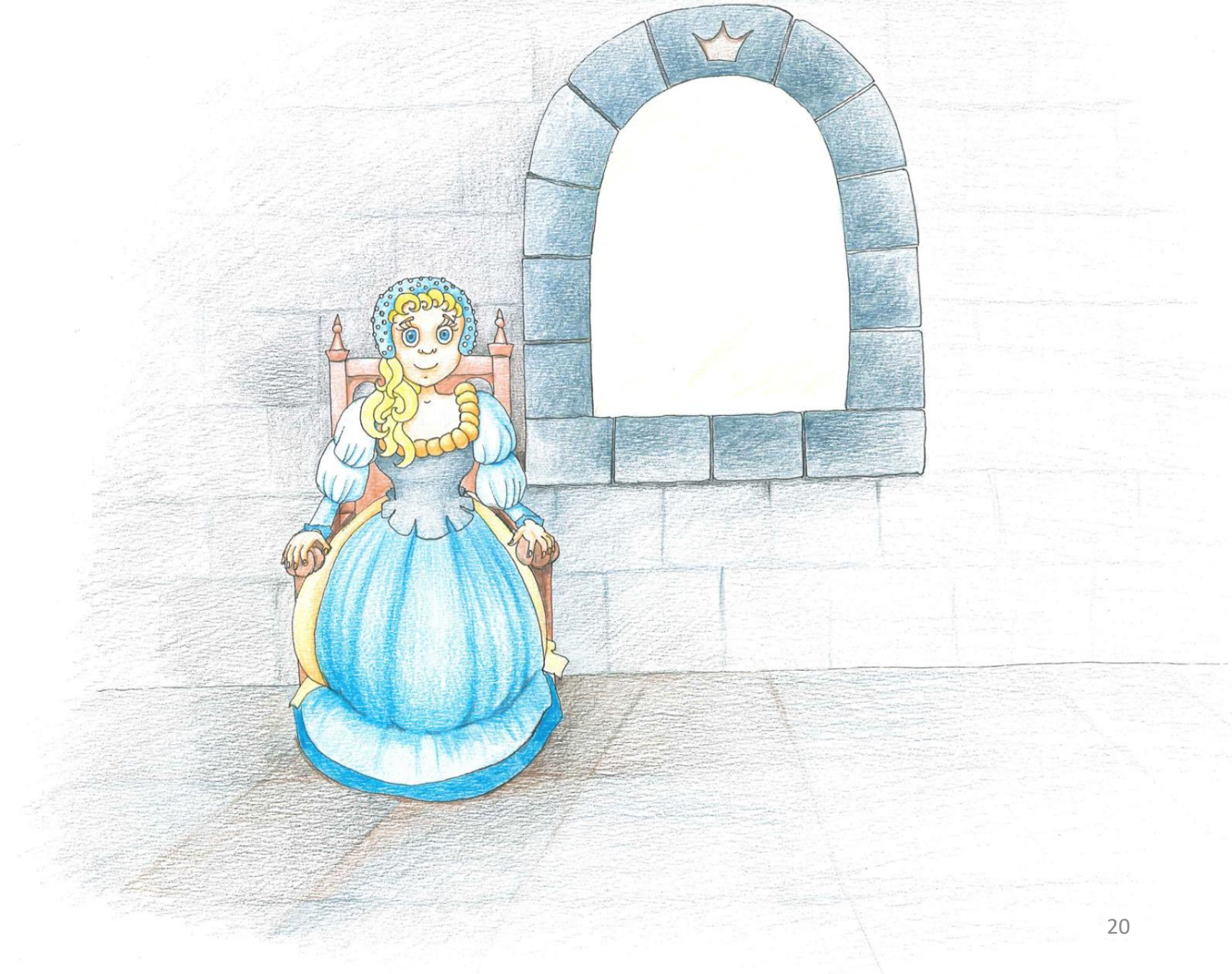

Li ser bircê odayek hebû. Di hindurê odayê de prenseseke bedew hebû.

Det var så høy, så høyt! Oppe i tårnet var det et rom.

Ew di malê de girtî bû û mifte jî
winda bû. Yê ku dikarîbû mifteya
odeya prensesê bibîne, dê karib
e bi wê re bizewice. Dêya prene
sê wisa biryar dabû.

Inni rommet var det en vakker
prinsesse. Hun var låst inne og
nøkkelen var borte. Den som
klarte å finne nøkkelen til
rommet hennes, skulle få gifte
seg med henne, hadde moren
hennes sagt.

Lawê pêlavker dixwest şensa xwe biceribîne. Ji ber vê yekê ew çû ber dergeha qesrê û li dergehê xist.

Dêya prensesê dergeh vekir.

Skomakergutten ville ta sjansen. Derfor dro han til slottet og banket på.

Guhên dêya wê mezin bûn, pozê wê xwar bû, şewqeyeke r
eş û dirêj li ser sera bû û melkesek jî di nav lingê wê de bû.
Bi kurt û kurmancî, ew pîrhebok bû!

Moren til prinsessa åpnet døra.
Hun hadde store ører, krokete nese, svart lang hatt
på hode og en feiekost mellom bena.
Hun var rett og slett en heks!

Pîrhebokê ji lawik pirsî “Tu ji bo zewaca prensesê hatiyî vê derê?”. Lawê pêlavker bi tirs û lerizîn bersiv da û got “Belê”. Pîrhebokê got “Divê tu sê peywiran bi cî bînî”. Pîrhebokê berdewam kir û got “Heger tu yekê jî bihêlî, ez ê sitûyê te li hev ba bidim!”. Lawê pêlavker bi tirs got “Ka peywiran bide min”.

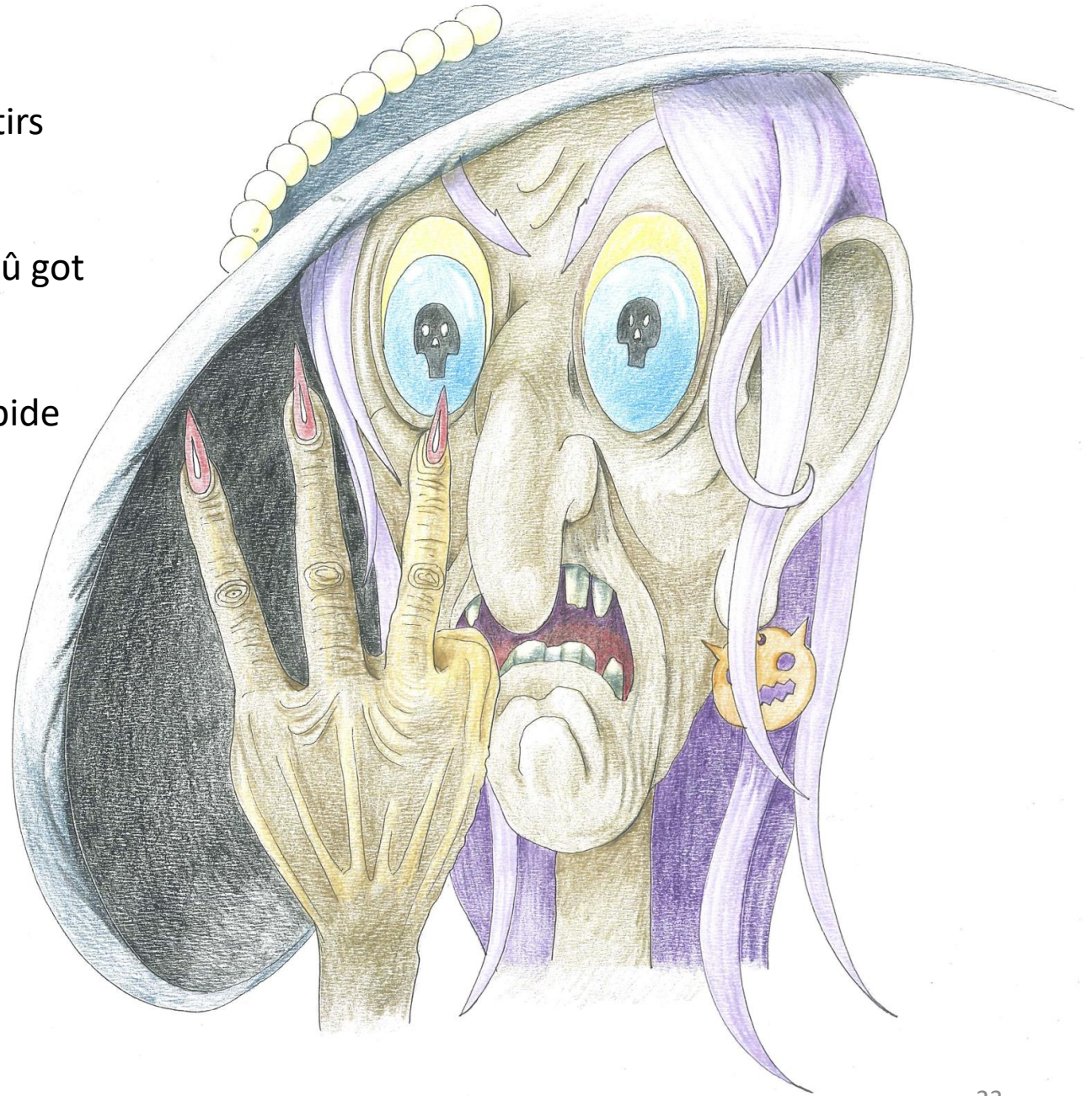
«Er du her for å gifte deg med prinsessa?» spurte hekse.

«Ja,» svarte Skomakergutten skjelvende.

«Da må du greie å gjøre tre oppgaver,» sa hekse.

«Hvis du ikke klarer en av dem, vil jeg vri halsen om på deg!»

«Gi meg oppgavene,» sa Skomakergutten redd.

Pîrhebokê dûvre girek qûm pêşkêşî lawik kir, di na
v qûmê de dendikên xecxecokan hebûn. Pîrhebok
ê got

“Divê tu dendikên xecxecokan ji qûmê bineqînî. G
er tu heya roj biçe ava neqedînî, ez ê sitûyê te
li hev ba bidim!”

Da tømte hekşa en haug med sand med
masse bitte små valmuefrø inni foran ham.

«Du skal skille sanden fra valmuefrøene,»
sa hekşa.

«Rekker du det ikke til solnedgang, vrir jeg
om nakken på deg!»

Lawik rûnişt û dest bi neqandinê kir,
û yek bi yek dendikên xecxecokan ji nav qûmê neqand. Ew xebit
î û xebitî heta ku roj ber bi windabûne ve çû.

“Hê gelek mane” lawikê westiyayî ji xwe re got.

“Ez êdî nikarim bidomînim. Niha pîrhebok jî wê sitûyê min
li hev ba bide!”.

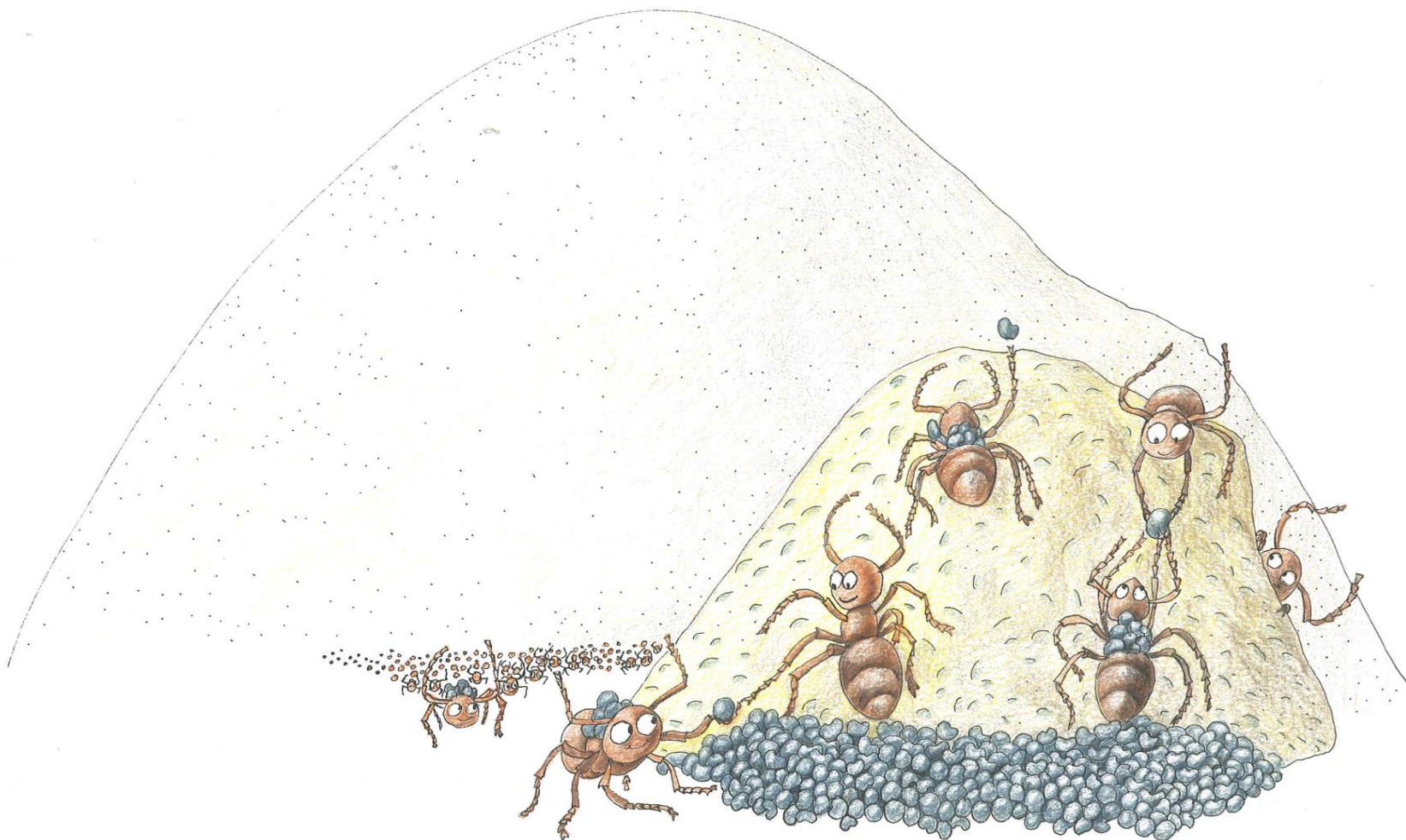
Gutten satte i gang, han tok et og et av
valmuefrøene ut fra sanda.

Han jobbet og jobbet, helt til sola begynte å gå ned.

«Det er fortsatt masse igjen,» sa gutten sliten.

«Jeg klarer ikke mer. Nå kommer hekse til å vri
halsen om på meg!” Plutselig følte han noe som
rørte på seg på fingrene hans. Det var maurene som
hadde kommet for å hjelpe ham!

Ji nişka ve lawik hîs kir ku tiştin li ser tilîyên wî tevdigerin. Lawik dît ku mîro hatine alikarîya wî bikin!

Mîroyan dest bi neqandina dendikên xecxecokan kirin û bi lez û bez xebata xwe qedandin.

Maurene satte i gang og skilte valmuefrøene fra sanda. Og på en, to, og tre var jobben gjort!

Lawik rahişt satila dendikên xecxecokan ya ku ji qûmê hatî pakkirin û ber bi pîrhebokê ve bazda.

Pîrhebok hêrs bû û got “Niha şensa te hebû!”

Gutten tok med seg bøtta med valmuefrø, fri av sand, og løp til hekse. «Nå hadde du flaks!» sa hekse irritert.

Roja piştî wê pîrhebokê peywireke girantir da la
wê pêlavker. Pîrhebokê bi dengekî bilind kenîya
û got

“Mifta derîyê prensesê kete nav çemî. Here bibî
ne! Ger heya êvarî tu ne nebînî, ez ê sitûyê te
li hev ba bidim!”.

Dagen etter ga heksa Skomakergutten en
enda vanskeligere oppgave:

«Nøkkelen til rommet til prinsessa har falt
ned i elven.

Finn den! Rekker du det ikke til i kveld,
vrir jeg om halsen på deg!” sa heksa
mens hun lo høyt.

Lawê pêlavker çû ber çemî ku li
mifteyê bigeru. Lê piştî hatê bîr
a wî ku ew avjenîyê nizane! Roj b
er bi avabûyîne ve diçû û lawik ji
xwe re got

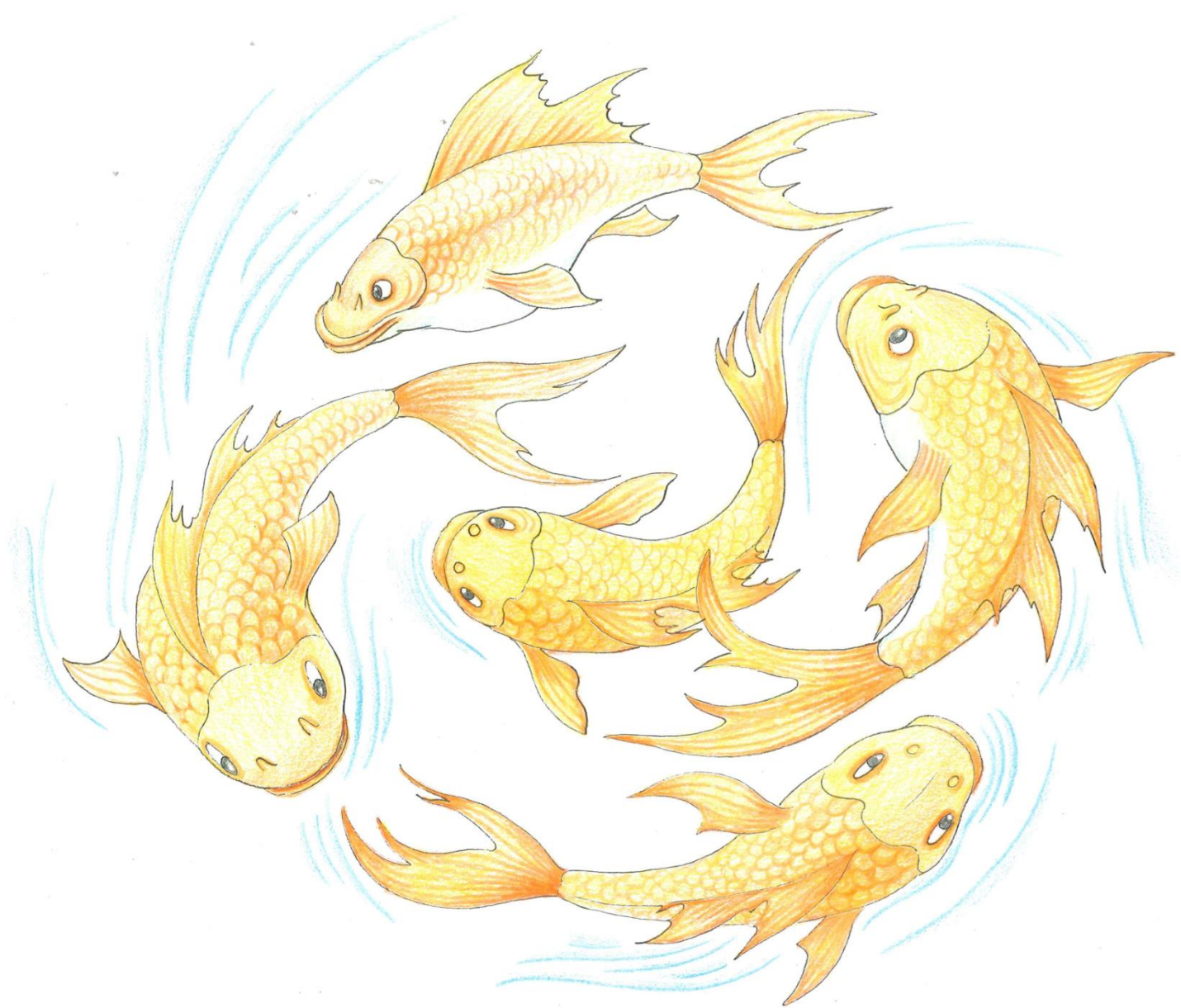
“Ez ê niha çi bikim? Niha pîrhebo
k dê situyê min li hev ba bide!”.

Skomakergutten gikk til elven
og begynte å lete etter
nøkkelen. Men så kom han på
at han ikke kunne svømme!
«Hva skal jeg gjøre nå, hekse
kommer til å vri om halsen på
meg, sa gutten i det sola
begynte å gå ned.

Ji nişkê ve hin dilopên avê pijiqîn rûyê wî. Wî li çemî nêrî.

Plutselig sprutet det noen vanddråper i ansiktet hans. Han så ned i elven.

Hemû masîyên zêrîn li wir kom bûbûn! Masî hatibûn ku alîkarîya wî bikin.

Der var alle gullfiskene! De hadde kommet for å hjelpe ham.

Masî ber bi binê avê ve noqîn û mifte ji bin qûmê derxistin...

Fiskene svømte til bunns og fant nøkkelen som var gravd ned i sandbunnen.

... û dan lawik.

...de ga den til gutten.

Lawik ber bi pîrhebokê ve baz da û got
“Min mifte dît!” Pîrhebok bêhtir hêrs bû
û got “Niha şansê te hebû!”

Gutten sprang til hekşa og
sa: «Jeg har nøkkelen!» «Nå
hadde du flaks,» sa hekşa
enda mer irritert.

Dûvre herdu li ser melkesa pîrhebokê rû
niştin û firîn ser pêlikên birca qesrê.

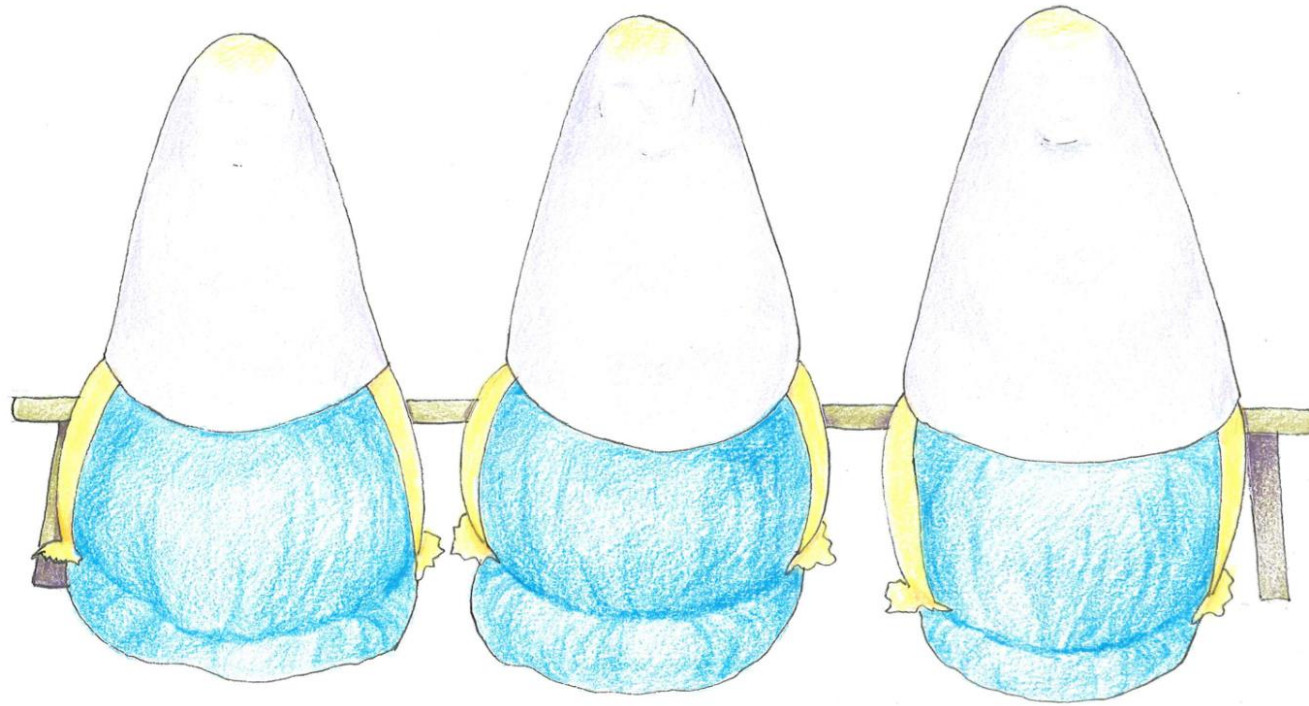
Så satte Skomakergutten og hekse
seg på feiekosten til hekse og fløy
opp trappa til slottstårnet.

De satte inn nøkkelen og åpnet døra
til prinsessens kammer.

Mifte kirin dergehê odeya prensesê û dergeh vekirin. Li wir sê jinên ku perdeyên spî û dirêj li wan pêçayî bûn, rûniştibûn. Her sê wek hev bûn!

Pîrhebokê got “Heger tu zanibe kîjan prenses e, tu yê karibî bi wê re bizewicî. Ger tu pê dernexî, ez ê sitûyê te li hev ba bidim!”

Der satt det tre kvinner dekket med lange, hvite slør. Alle så like ut! «Hvis du gjetter hvem som er prinsessa, kan du gifte deg med henne,» sa heksa. «Gjetter du feil, vrir jeg om halsen på deg! «De ser jo helt like ut!» sa gutten. Nå kommer heksa til å vri halsen om på meg!»

Lawik ji xwe re got

“Lê ev jin bi yekcar wek hev in, gelo ez ê çawa bizanibim! Niha p
îrhebok dê sitûyê min li hev ba bide!”.

Ji nişka ve wî “Tvvvvvvvênek” bihîst. Wî li ser xwe nêrî û dît ku
mêşên hingiv yek bi yek dane dû hev û
di pencereyê re ketin hundir.

Ji nişka ve hemû mêşên hingiv li wir kom bûbûn!

«Bzzzzzzzzzzzzzz», hørte han plutselig.

Han så opp og inn gjennom vinduet fløy det inn bier,
den ene etter den andre. Plutselig var alle biene der!

Mêşên hingiv bi refdarî li dora yeka ji wan firîyan,
û şiklê taceke ciwan a zêrîn li ser serê wê çêkirin. Lawik got
“Ev e prenses! Ewa ku taca zêrîn li ser sera ye!”. Wî tilîya xwe, b
er bi wê jina ku mêşên hingiv nîşanî wî kiribûn ve kir.

Biene svermet rundt en av de tre tilslørte kvinnene og
sammen formet de en vakker, gullkrone over hodet
hennes. «Det er prinsessa! Hun med gullkronen på!»
sa gutten og pekte på hun som biene svermet rundt
hodet på.

Jinan perdeyên rûyên xwe rakirin, û diyar bû ku lawik rast gotiye. Pîrhebok bi qehr û hêrs got “Niha gelek şansê te hebû!”

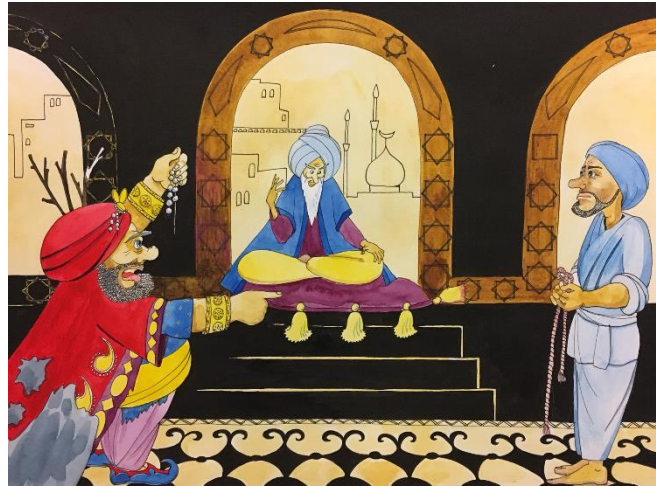
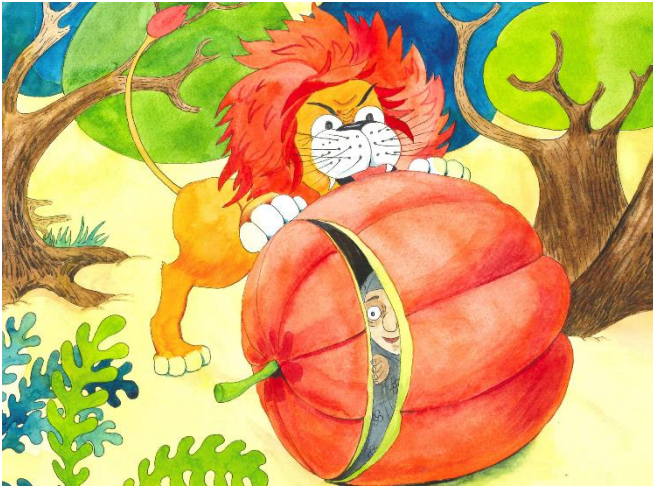
De fjernet ansiktsslørene sine, og det viste seg at gutten hadde gjettest riktig. «Nå hadde du jammen meg flaks!» sa hekse sint og irritert.

Lê pîrhebok li ser gotina xwe ma. Lawê pêlavker bi prensesê re zewicî û bû şahê wî welatî. Piştî wê rojê êdî nema ku ew qehra pêlavkeran û hêrsa pîrheboka bikşînin. Çîroka me li vir qediya, xêr û xweşî li hazir, xwendekar û guh daran barîya.

Heksa holdt ord og Skomakergutten fikk gifte seg med prinsessa og ble konge i landet. Etter den dagen var det ingen sinte skomakere eller onde hekser som plaget dem lenger.

Snipp snapp snute, så var eventyret ute.

Finn flere fortellinger på

nafo.oslomet.no

Fortellingen er laget med illustrasjoner fra Svetlana Voronkova